

- 5 hafuer · oc hedherlik qwinna · husfrw Elin Haruxdotter som malsæghande war a andra sidhona war innan Lyncøpunge · fore them *fornempda* biscop Niclisse ok biscop Thordhe af Strænginæse innan nærwaro *capituli* ther sama stathz j Lyncøpunge · ok andra flere donde *manna* oc oplot meth godhom vilia ok berathno modhe · alla the rættocheyt som hon saghde sik til then *fornempda* attung jordh at hawa oc opandwardhadhe the bref ok bewisning som
 10 hon ther oppa hafðhe · meth erlix mandz Haquon Fadherissons gothuilia oc fulbordh som · malsman war the *fornempdo* husfru Eline Haruxdotter. Thÿ stathfeste jak a mins herra konunxsins wæghna then *fornempda* mins herra · biscopssins dom j alla mato som han dømper ær meth thesso mino brefue · ok forbyudher hwarior manne a mins *fornempda* · herra wæghna thet *fornempda* clostrit innan Askabÿ vm then *forscripna* attung jordh j Wra ·
 15 røra hindra ælla qwælia mote them sama dom swaframpt han vil nÿwta mins herra nath ok fly hans wredhe / Datum apud ecclesiam Skerking anno Domini Mccclxxxsecundo, in die beati Briccii episcopi, meo sub sigillo presentibus appenso in euidentiam premissorum.

På baksidan: Littera super Wra ·

Sigill: runt av ofärgat vax, diameter 2,9 cm (heraldiskt sigill, se SMV I, s. 408): S' Boecii Ionson.

5 qwinna] qwin na utan *avstavningsstecken vid radskifte*. | andra] Första bokstaven sannolikt efter rättelse.
 9 opandwardhadhe] opandwar dhadhe utan *avstavningsstecken vid radskifte*.

10812

1382 november 16

Sørum

Olof Borgarsson överlåter till hederlig och välboren man Jon Martinsson de två gårdarna längst i öster i Höga i Brålanda socken på Dal, vilka utfärdarens far köpte av Arvid ”Duwlæggh” och som består av 12 löpbol (se not 1–1). Överlåtelsen motsvarar det utfärdaren var skyldig Jon Martinsson och (utgör betalning) för dennes andel i Källeberg (i Brålanda socken). Utfärdaren avhänder sig och sina arvingar egendomen med alla tillagor och överlåter den till Jon Martinsson och dennes arvingar på evig tid.

Utfärdaren beseglar tillsammans med herr Knut Algotsson, herr Anders i Bolstad, kyrkoherden Guttorm i Sørum, Torsten Simonsson och Karl Packe.

Orig. på perg. (22,8 x 16,4 cm, uppveck 2,0 cm; 15 rader), No. Perg. nr 73, Norska Riksarkivet. SDHK nr 12284.

Tryckt: A. Lignell, Beskrifning öfver Grefskapet Dal 2 (1852), s. 38 ff.; Dipl. Norv. II, nr 477; Dalsl. Dipl. nr 73.

Översättning: (till modern svenska) Dalsl. Dipl. nr 73.

Regest: Reg. Norv. VII, nr 1057.

Om Jon Martinsson (stjärna) se A. Edestam i Karlstads stifts julbok 1965, s. 106–108, och E. Opsahl i Middelalderen på Romerike. Årbok XIX (1998), s. 191–214.

Om sigillanterna se för Knut Algotsson (Bengt Hafridssons ätt) se ÄSF I, s. 118, och för Anders i Bolstad A. Edestam i Karlstads stifts herdaminne 5 (1973), s. 203 f.

Angående det norska och västsvenska smörmättet ’löp’ och det därur uppkomna jordmättet ’löpbol’, se DMS, Värmland 7, s. 44–45, och KL X: Laup, sp. 346 f.

Alla the mæn thætta breff see æller hœra helser iæc Olaff Burgarsson medh Gudh. Thet skal allom mannum viterlikt væræ at iæc haffuer gullet hederlikom manne oc vælbornom Jon Martensson twa the østerstarsta gardhana j Hoghum ther min fadder kœpte af Arvidh Duwlægh oc ær tolff ¹-løpa bool-¹ liggjænde j Bralanda sokn a Dale / Thet haffuer iæc gullet them fornæmpda Jon Martensson for then rækinskaph iæc hanom rættelika skillugher var / oc for then delen han atte j Kællubergh. Thy afhænder iæc mic thætta fornæmpda godz medh allo thy ther til ligger jnna[ng]ardz oc vtan oc liggat hafuer af forno fra mic oc minom arfwm til fornæmpda Jons Martenssons oc hans arffua til ewærdheligh eghu oc biuder iæc mic til medh minom arffwm hanom oc hans arfwm thætta fornæmpda godz for hwarior manne fret oc vblandat halla. Til vitnizbyrdh bedhis iæc hederlica manna insigle for thatta breff herra Knutz Algotzsons, herra Andres i Byrstadum · sira² Gudthorms kirkiupræst i Sudhrem, Thorstens Symonssons oc Karl Packa medh mino egno. Skriwat i Sudhrem æpter Gudz byrdh aren M^o ccc^o lxxx^o secundo, næsta sunudaghen æptir sancta Martensdagh.

På baksidan: Breff vm Hoghim som ligger pa Dale

Vm Hough

Sigillen saknas, men en del av den femte sigillremsan är bevarad.

2 viterlikt] witerlikt *Dalsl. Dipl.* 3 østerstarsta] *Så ms för väntat østersta.* 6 Kællubergh] Bællubergh *Dipl. Norv.* 7 jnnangardz] *Två tecken saknas p.g.a. hål i veck.* 8 Jons Martenssons] Jon Martensson *Dipl. Norv.* 9 fret] frit *Dipl. Norv.; bokstaven e svårläst p.g.a. slitage.* 10 thatta] thætta *Dipl. Norv.* 11 Algotzsons] Algotzson *Dipl. Norv.* 12 Symonssons] Symonsson *Dipl. Norv.* 13 sunudaghen] sunnu- *Dipl. Norv.; sunn- Dalsl. Dipl.* | Martensdagh] *Särskrivet Martens dagh Dalsl. Dipl.*

¹⁻¹ Jfr *Söderwall med suppl.:* löper och löps bol samt *SAOB:* löp 2. ² D.v.s. 'herre', norsk titel i framför allt kyrklig kontext, se *Fritzner:* sira.

10813

(1361–1375)

Kristina Ivarsdotter, änka efter Nils Magnusson, upprättar sitt testamente. Som förstärkning till det kor i Strängnäs (dom)kyrka som hennes framlidne make lät bygga och där hon själv väljer att begravas skänker hon till Tils prebenda 2 öresland jord med tillagor i Axala i Björnlunda socken och 20 penningland i Vreta i Strängnäs socken; till Garns prebenda 4 ½ örtugland i Strängnäs socken och 6 penning(land) i Norrby (i Strängnäs socken); till Skerike prebenda 2 öresland i Vreta i Strängnäs socken och 1 öresland i Sundby i Toresunds socken med alla tillagor. Vidare skänker hon till högaltaret i Strängnäs (dom)kyrka ett guldkantat tyg, till biskop Tyrgils i Strängnäs ett stycke rött orientaliskt tyg, till domprosten en guldring med en bild av vår Fru (jungfru Maria), till herr Evrike 12 par spännen som hennes dotter Sigrid hade framtill på sin kjortel, till varje prebendat (i Strängnäs) ½ mark, till varje korpräst 2 öre, till varje präst i Strängnäs (dominikan)kloster ½ mark, till varje ung broder (i Strängnäs dominikankloster) 2 öre, till abbedissan i Vreta kloster i Östergötland ett guldspänne, till sin son Folke Nilsson ett guldsmycke med initialen M, till Ripsa kyrka 2 mark danska, till prästen (i Ripsa) 1 mark, till klockaren (i Ripsa) ½ mark. Vidare skänker utfärdaren till dem som tjänat henne: till Asgot Jonsson 10 mark penningar, till Sigge Håkansson 10 mark penningar, till Gerlak Olofsson och hans hustru ett torp i Ripsa socken som heter Tällsätter med alla tillagor under deras livstid. Till Gerlak skänker hon även två oxar,